Heddlu Police
DYFED-POWYS

Safonau'r Gymraeg

DWY IAITH DAU DDEWIS

Awdur: Yr Adran Cydraddoldeb, Amrywiaeth a'r Iaith Gymraeg

Dyddiad: Mawrth 2017

1. **Beth yw Safonau'r Gymraeg a sut maen nhw'n berthnasol ar gyfer Heddlu Dyfed-Powys?**

   Mae safonau'n esbonio sut y disgwylir i sefydliadau ddefnyddio'r Gymraeg mewn sefyllfaoedd gwahanol.

   Mae Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 yn sefydlu fframwaith gyfreithiol i osod dyletswydd ar rai sefydliadau i gydymffurfio â safonau ymddygiad ar y Gymraeg.

   Ar 30 Medi 2016, rhoddwyd hysbysiad cydymffurfio i Heddlu Dyfed-Powys i'r Heddlu gydymffurfio â nifer o Safonau mewn perthynas â'r Iaith Gymraeg o ran Cyflwyno Gwasanaethau, Materion Gweithredol, Llunio Polisïau a Chadw Cofnodion.

   Ceir rhestr llawn o'r Safonau hynny, a sut yr ydym yn bwriadu cydymffurfio â nhw, yn **Atodiad A.**

2. **Cwynion mewn perthynas â'n cydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg**

   Rydyn ni wedi ymrwymo i ddarparu gwasanaethau Cymraeg o safon uchel i'n holl gwsmeriaid mewn modd teg a chyfartal. Waeth pa un ai a ydych chi'n anfodlon â gwasanaeth a dderbynioch, neu wedi derbyn gwasanaeth ardderchog, hoffem wybod amdano.

   Yn y lle cyntaf, cysylltwch â'r Swyddfa Gwasanaeth Cyhoeddus fel a ganlyn:

   Ffôn: 01267226044

   E-bost: publicservicebureau@dyfed-powys.pnn.police.uk

Atodiad Ax A – Safonau y disgwylir i'r Heddlu gydymffurfio â nhw

Safonau Cyflwyno Gwasanaethau

Cyf	Safon	Sut fyddwn ni'n cydymffurfio
1	Os byddwch yn cael unrhyw ohebiaeth yn Gymraeg oddi wrth berson, rhaid ichi ateb yn Gymraeg (os oes angen ateb), oni bai bod y person wedi dweud nad oes angen ateb yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
2	Pan fyddwch yn gohebu ag unigolyn ("A") am y tro cyntaf, rhaid ichi ofyn i A a yw'n dymuno cael gohebiaeth oddi wrthych yn Gymraeg, ac os yw A yn ymateb i ddweud ei fod yn dymuno hynny rhaid ichi— (a) cadw cofnod o ddymuniad A, (b) gohebu yn Gymraeg ag A wrth ohebu ag A o hynny ymlaen, ac (c) anfon unrhyw ffurflenni y byddwch yn eu hanfon at A o hynny ymlaen yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
3	Pan fyddwch yn anfon gohebiaeth a gyfeirir at ddau unigolyn sy'n aelodau o'r un aelwyd (er enghraifft, rhieni plentyn) am y tro cyntaf, rhaid ichi ofyn i'r unigolion hynny a ydynt yn dymuno cael gohebiaeth oddi wrthych yn Gymraeg, ac os— (a) yw'r ddau unigolyn yn ymateb i ddweud eu bod yn dymuno hynny, rhaid ichi gadw cofnod o'u dymuniad, a gohebu yn Gymraeg o hynny ymlaen pan fyddwch yn anfon gohebiaeth a gyfeirir at y ddau unigolyn hynny; (b) yw un o'r unigolion (ond nid y ddau) yn ymateb i ddweud ei fod yn dymuno hynny, rhaid ichi gadw cofnod o'i ddymuniad, a darparu fersiwn Gymraeg o ohebiaeth o hynny ymlaen pan fyddwch yn anfon gohebiaeth a gyfeirir at y ddau unigolyn hynny.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.

4	Pan fyddwch yn anfon yr un ohebiaeth at nifer o bersonau, rhaid ichi anfon fersiwn Gymraeg o'r ohebiaeth ar yr un pryd ag y byddwch yn anfon unrhyw fersiwn Saesneg ohoni.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
5	Os nad ydych yn gwybod a yw person yn dymuno cael gohebiaeth oddi wrthych yn Gymraeg rhaid ichi ddarparu fersiwn Gymraeg o'r ohebiaeth pan fyddwch yn gohebu â'r person hwnnw.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
6	Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg gyfatebol o ohebiaeth, rhaid ichi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg (er enghraifft, os yw'r fersiwn Saesneg wedi ei llofnodi, neu os oes manylion cyswllt wedi eu darparu ar y fersiwn Saesneg, rhaid i'r fersiwn Gymraeg gael ei thrin yn yr un modd).	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
7	Rhaid ichi ddatgan— (a) mewn gohebiaeth, a (b) mewn cyhoeddiadau a hysbysiadau sy'n gwahodd personau i anfon ymateb neu i anfon gohebiaeth atoch, eich bod yn croesawu cael gohebiaeth yn Gymraeg, y byddwch yn ateb gohebiaeth yn Gymraeg, ac na fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo. Mae templedi corfforaethol wedi'u haddasu i sicrhau bod y geiriad perthnasol yn cael ei gynnwys.
8	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi gyfarch y person yn Gymraeg.	Mae Canolfan Gyfathrebu'r Heddlu'n cynnig opsiwn i alwyr ddewis iaith pan maen nhw'n cysylltu yn y lle cyntaf.
9	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi roi gwybod i'r person bod gwasanaeth Cymraeg ar gael.	Mae Canolfan Gyfathrebu'r Heddlu'n cynnig opsiwn i alwyr ddewis iaith pan maen nhw'n cysylltu yn y lle cyntaf.

11	Pan fo person yn cysylltu â chi ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), neu ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi ddelio â'r alwad yn Gymraeg os yw'r person yn dymuno hynny— (a) hyd nes ei bod yn angenrheidiol trosglwyddo'r alwad i aelod o staff nad yw'n siarad Cymraeg sy'n gallu darparu gwasanaeth ar bwnc penodol; a (b) hyd nes nad oes aelod o staff sy'n siarad Cymraeg ar gael i ddarparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw.	Mae Canolfan Gyfathrebu'r Heddlu'n cynnig opsiwn i alwyr ddewis iaith pan maen nhw'n cysylltu yn y lle cyntaf. Os yw galwr yn gofyn am wasanaeth Cymraeg, mae'n cael ei drosglwyddo i siaradwr Cymraeg.
12	Pan fyddwch yn hysbysebu rhifau ffôn, llinellau cymorth neu wasanaethau canolfannau galwadau, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Mae llyfryn canllaw cynhwysfawr wedi'i greu er mwyn cynghori swyddogion a staff am yr angen i gydymffurfio â'r Safon hon.
13	Os byddwch yn cynnig gwasanaeth Cymraeg ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid i rif ffôn y gwasanaeth Cymraeg fod yr un peth â rhif ffôn y gwasanaeth Saesneg cyfatebol.	Mae llyfryn canllaw cynhwysfawr wedi'i greu er mwyn cynghori swyddogion a staff am yr angen i gydymffurfio â'r Safon hon. Mewn unrhyw achos, y rhif difrys ar gyfer yr Heddlu yw 101, waeth pa beth bynnag yw'r dewis iaith.
14	Pan fyddwch yn cyhoeddi eich prif rif ffôn, neu unrhyw rifau sydd gennych ar gyfer llinellau cymorth neu wasanaethau canolfannau galwadau, rhaid ichi nodi (yn Gymraeg) eich bod yn croesawu galwadau yn Gymraeg.	Mae llyfryn canllaw cynhwysfawr wedi'i greu er mwyn cynghori swyddogion a staff am yr angen i gydymffurfio â'r Safon hon.
15	Os oes gennych ddangosyddion perfformiad ar gyfer delio â galwadau ffôn, rhaid ichi sicrhau nad yw'r dangosyddion perfformiad hynny yn trin galwadau ffôn a wneir yn Gymraeg yn llai ffafriol na galwadau a wneir yn Saesneg.	Mae dangosyddion perfformiad eisoes yn bodoli ar gyfer galwadau Cymraeg a Saesneg mewn perthynas â nifer yr eiliadau a gymerir ar gyfartaledd i ateb galwad a'r gyfradd o ran rhoi'r gorau i alwad. Mae'r rhain yn cael eu monitro gan y Grŵp Gweithredu'r Iaith Gymraeg ar sail chwarterol.
16	Rhaid i'ch prif wasanaeth (neu wasanaethau) ateb galwadau ffôn roi gwybod i bersonau sy'n galw, yn Gymraeg, fod modd gadael neges yn Gymraeg.	Mae'r rhifau 101 a 999 yn wasanaethau 24/7, felly ni ddarperir gwasanaeth ateb.
17	Pan na fo gwasanaeth Cymraeg ar gael ar eich prif rif ffôn (neu ar un o'ch prif rifau ffôn), ar unrhyw rifau llinell gymorth neu rifau canolfan alwadau, rhaid ichi roi gwybod i'r personau sy'n galw (pa un ai drwy gyfrwng neges wedi ei hawtomeiddio neu fel arall) pryd y bydd gwasanaeth Cymraeg ar gael.	Nid yw'r Safon hon yn berthnasol oherwydd mae'n rhifau ffôn 101 a 999 yn wasanaeth 24/7, felly ni fydd byth adeg pan nad oes gwasanaeth ar gael.

19	Os bydd person yn cysylltu ag un o’ch adrannau ar rif ffôn llinell uniongyrchol (gan gynnwys ar rifau llinell uniongyrchol aelodau staff), a bod y person hwnnw’n dymuno cael gwasanaeth Cymraeg, rhaid ichi ddelio â’r alwad yn Gymraeg— (a) hyd nes ei bod yn angenrheidiol trosglwyddo’r alwad i aelod o staff nad yw’n siarad Cymraeg sy’n gallu darparu gwasanaeth ar bwnc penodol; a (b) hyd nes nad oes aelod o staff sy’n siarad Cymraeg ar gael i ddarparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon a sut yr ydym yn disgwyl iddynt gydymffurfio â nhw.
20	Pan fydd person yn cysylltu â chi ar rif llinell uniongyrchol (pa un ai ar rif llinell uniongyrchol adran neu ar rif llinell uniongyrchol aelod o staff), rhaid ichi sicrhau nad yw’r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na’r Saesneg wrth gyfarch y person.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Cynigir gwersi Cymraeg i swyddogion a staff er mwyn cynyddu hyder o ran ateb y ffôn yn ddwyieithog.
21	Pan fyddwch yn ffonio unigolyn (“A”) am y tro cyntaf, rhaid ichi ofyn i A a yw’n dymuno cael galwadau ffôn oddi wrthych yn Gymraeg, ac os yw A yn ymateb i ddweud ei fod yn dymuno hynny, rhaid ichi gadw cofnod o’i ddymuniad, a chynnal galwadau ffôn a wneir i A o hynny ymlaen yn Gymraeg. **Rhaid cydymffurfio â safon 21 ymhob amgylchiad, ac eithrio:** ☐ **lle bo’n angenrheidiol i aelod o staff nad yw’n siarad Cymraeg ddarparu gwasanaeth ar bwnc penodol; a** ☐ **lle nad oes aelod o staff sy’n siarad Cymraeg ar gael i ddarparu gwasanaeth ar y pwnc penodol hwnnw.**	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon a sut yr ydym yn disgwyl iddynt gydymffurfio â nhw.
22	Rhaid i unrhyw system ffôn wedi ei hawtomeiddio sydd gennych ddarparu’r gwasanaeth cyfan wedi ei awtomeiddio yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon a sut yr ydym yn disgwyl iddynt gydymffurfio â nhw.
24	Os byddwch yn gwahodd un person (“P”) yn unig i gyfarfod, rhaid ichi ofyn i P a fyddai’n dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfarfod, a hysbysu P y byddwch, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o’r Gymraeg i’r Saesneg at y diben hwnnw.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn

		sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae’r Heddlu wedi adnabod darparwr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd er mwyn cyflwyno’r gwasanaeth.
24a	Os byddwch wedi gwahodd un person (“P”) yn unig i gyfarfod, a bod P wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o’r Gymraeg i’r Saesneg ar gael yn y cyfarfod (oni bai eich bod yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu).	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae’r Heddlu wedi adnabod darparwr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd er mwyn cyflwyno’r gwasanaeth.
25	Os byddwch yn gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, rhaid ichi ofyn i bob person a yw’n dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfarfod.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae’r Heddlu wedi adnabod darparwr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd er mwyn cyflwyno’r gwasanaeth.
25(a)	Os byddwch wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, a bod o leiaf 10% (ond llai na 100%) o’r gwahoddedigion wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o’r Gymraeg i’r Saesneg ar gael yn y cyfarfod.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae’r Heddlu wedi adnabod darparwr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd er mwyn cyflwyno’r gwasanaeth.
25(d)	Os byddwch wedi gwahodd mwy nag un person i gyfarfod, a bod pawb a gafodd wahoddiad wedi eich hysbysu eu bod yn dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfarfod, rhaid ichi drefnu bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o’r Gymraeg i’r Saesneg ar gael yn y cyfarfod (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb gymorth gwasanaeth cyfieithu).	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae’r Heddlu wedi adnabod darparwr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd er mwyn cyflwyno’r gwasanaeth.

26	Os byddwch yn gwahodd person (“P”) i gyfweliad neu os byddwch yn ei gwneud yn ofynnol iddo fynd i gyfweliad— (a) er mwyn eich cynorthwyo gydag ymholiad (er enghraifft fel tyst i ddigwyddiad); neu (b) os yw P wedi ei arestio rhaid ichi ofyn i P a yw’n dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfweliad, a hysbysu P y byddwch, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o’r Gymraeg i’r Saesneg at y diben hwnnw.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae’r Heddlu wedi adnabod darparwr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd er mwyn cyflwyno’r gwasanaeth.
27	Os byddwch yn gwahodd mwy nag un person i gyfweliad neu os byddwch yn ei gwneud yn ofynnol iddynt fynd i gyfweliad— (a) er mwyn eich cynorthwyo gydag ymholiad (er enghraifft fel tyst i ddigwyddiad); neu (b) os yw un neu ragor o’r personau hynny wedi ei arestio rhaid ichi ofyn i bob person a yw’n dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfweliad, a’i hysbysu y byddwch, os oes angen, yn darparu gwasanaeth cyfieithu o’r Gymraeg i’r Saesneg at y diben hwnnw.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae’r Heddlu wedi adnabod darparwr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd er mwyn cyflwyno’r gwasanaeth.
28	Os byddwch yn trefnu cyfarfod sy’n agored i’r cyhoedd rhaid ichi ddatgan ar unrhyw ddeunydd sy’n ei hysbysebu, ac ar unrhyw wahoddiad iddo, bod croeso i unrhyw un sy’n bresennol ddefnyddio’r Gymraeg yn y cyfarfod.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
29	Pan fyddwch yn anfon gwahoddiadau i gyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy’n agored i’r cyhoedd rhaid ichi eu hanfon yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
30	Os byddwch yn gwahodd personau i siarad mewn cyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy’n agored i’r cyhoedd rhaid ichi— (a) gofyn i bob person a wahoddir i siarad a yw’n dymuno defnyddio’r Gymraeg, a (b) os yw’r person hwnnw (neu o leiaf un o’r personau hynny) yn eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfarfod, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o’r Gymraeg i’r Saesneg at y diben hwnnw (os nad ydych yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae’r Heddlu wedi adnabod darparwr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd er mwyn cyflwyno’r gwasanaeth.

31	Os byddwch yn trefnu cyfarfod sy’n agored i’r cyhoedd, rhaid ichi sicrhau bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o’r Gymraeg i’r Saesneg ar gael yn y cyfarfod, a rhaid ichi hysbysu’r rheini sy’n bresennol ar lafar yn Gymraeg— (a) bod croeso iddynt ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) bod gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gael. **Rhaid cydymffurfio â safon 31 ymhob amgylchiad, ac eithrio:** **- pan fo gwahoddiad neu hysbyseb i’r cyfarfod wedi gofyn i bersonau eich hysbysu a ydynt yn dymuno defnyddio’r Gymraeg, a bod dim un person wedi eich hysbysu ei fod yn dymuno defnyddio’r Gymraeg yn y cyfarfod.**	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae’r Heddlu wedi adnabod darparwr gwasanaeth cyfieithu ar y pryd er mwyn cyflwyno’r gwasanaeth.
32	Os byddwch yn arddangos unrhyw ddeunydd ysgrifenedig mewn cyfarfod yr ydych yn ei drefnu sy’n agored i’r cyhoedd, rhaid ichi sicrhau bod y deunydd yn cael ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw destun Cymraeg yn llai ffafriol na’r testun Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
33	Os byddwch yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu’n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid ichi sicrhau nad yw’r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na’r Saesneg wrth hybu’r digwyddiad (er enghraifft, o ran y ffordd y mae’r digwyddiad yn cael ei hysbysebu neu y rhoddir cyhoeddusrwydd i’r digwyddiad).	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
34	Os byddwch yn trefnu digwyddiad cyhoeddus, neu’n ariannu o leiaf 50% o ddigwyddiad cyhoeddus, rhaid ichi sicrhau nad yw’r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na’r Saesneg yn y digwyddiad (er enghraifft, mewn perthynas â gwasanaethau a gynigir i bersonau sy’n bresennol yn y digwyddiad, mewn perthynas ag arwyddion a arddangosir yn y digwyddiad, ac mewn perthynas â chyhoeddiadau sain a wneir ynddo).	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
35	Rhaid i unrhyw ddeunydd cyhoeddusrwydd neu ddeunydd hysbysebu yr ydych yn ei lunio gael ei lunio yn Gymraeg, ac os byddwch yn llunio’r deunydd yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na’r fersiwn Saesneg. **Rhaid cydymffurfio â safon 35 ymhob amgylchiad, ac eithrio:**	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.

	- pan fo’r deunydd hysbysebu yn fideo a ddarperir yn fyw drwy’r cyfryngau cymdeithasol	
36	Rhaid i unrhyw ddeunydd yr ydych yn ei arddangos yn gyhoeddus gael ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg o’r deunydd yn llai ffafriol na’r fersiwn Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
38	Rhaid i unrhyw ddogfennau at ddefnydd y cyhoedd yr ydych yn eu llunio gael eu llunio yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
46	Os byddwch yn llunio dogfen yn Gymraeg ac yn Saesneg (pa un ai ydynt yn fersiynau ar wahân ai peidio), rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg yn llai ffafriol na’r fersiwn Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
47	Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o ddogfen ar wahân, rhaid ichi sicrhau bod y fersiwn Saesneg yn datgan yn glir bod y ddogfen hefyd ar gael yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
48a	Os byddwch yn llunio fersiwn Gymraeg a fersiwn Saesneg o ffurflen ar wahân, rhaid ichi sicrhau bod y fersiwn Saesneg yn datgan yn glir bod y ffurflen hefyd ar gael yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.

48b	Os byddwch yn llunio ffurflen yn Gymraeg ac yn Saesneg (pa un ai ydynt yn fersiynau ar wahân ai peidio), rhaid ichi sicrhau nad yw'r fersiwn Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r fersiwn Saesneg, a rhaid ichi beidio â gwahaniaethu rhyngddynt o ran unrhyw ofynion sy'n berthnasol i'r ffurflen (er enghraifft mewn perthynas ag unrhyw ddyddiad cau ar gyfer cyflwyno'r ffurflen neu mewn perthynas â'r amser a ganiateir ar gyfer ymateb i gynnwys y ffurflen).	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
50	Rhaid ichi sicrhau— (a) bod testun hafan eich gwefan ar gael yn Gymraeg, (b) bod unrhyw destun Cymraeg ar hafan eich gwefan (neu, pan fo'n berthnasol, bod eich hafan Gymraeg) yn gweithredu'n llawn, ac (c) nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg mewn perthynas â hafan eich gwefan.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo. Mae gan bob tudalen Saesneg dudalen Gymraeg gyfatebol eisoes.
51	Pan fyddwch yn cyhoeddi tudalen newydd ar eich gwefan neu'n diwygio tudalen, rhaid ichi sicrhau— (a) bod testun y dudalen honno ar gael yn Gymraeg, (b) bod unrhyw fersiwn Gymraeg o'r dudalen yn gweithredu'n llawn, ac (c) nad yw'r Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg o ran testun y dudalen honno.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo. Mae gan bob tudalen Saesneg dudalen Gymraeg gyfatebol eisoes.
52	Os oes gennych dudalen Gymraeg ar eich gwefan sy'n cyfateb i dudalen Saesneg, rhaid ichi nodi'n glir ar y dudalen Saesneg bod y dudalen hefyd ar gael yn Gymraeg, a darparu dolen uniongyrchol at y dudalen Gymraeg ar y dudalen Saesneg gyfatebol.	Mae'r dudalen fynediad ar gyfer gwefan Heddlu Dyfed-Powys yn rhoi dewis i'r defnyddiwr gael mynediad at y wefan yn Gymraeg neu Saesneg. Mae gan bob tudalen ar wefan Heddlu Dyfed-Powys faner Cymru yn y gornel top ar yr ochr dde. Gellir clicio ar y faner er mwyn cael eich cyfeirio at fersiwn Gymraeg y dudalen honno.
53	Rhaid ichi ddarparu'r rhyngwyneb a'r dewislenni ar bob tudalen ar eich gwefan yn Gymraeg.	Mae pob rhyngwyneb a dewislen ar bob tudalen o'n gwefan ar gael drwy gyfrwng y Gymraeg.
55	Pan fyddwch yn defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen

	Rhaid cydymffurfio â safon 55 yn yr amgylchiadau isod: **○ wrth ddefnyddio'r cyfryngau cymdeithasol ar eich prif gyfrifon.**	desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
56	Os bydd person yn cysylltu â chi drwy'r cyfryngau cymdeithasol yn Gymraeg, rhaid ichi ateb yn Gymraeg (os oes angen ateb).	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
58	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro) rhaid i unrhyw destun sy'n cael ei arddangos ar yr arwydd gael ei arddangos yn Gymraeg (pa un ai ar yr un arwydd sy'n arddangos y testun cyfatebol yn Saesneg neu ar arwydd ar wahân); ac os yw'r un testun yn cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
59	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd (gan gynnwys arwyddion dros dro), a bod yr arwydd hwnnw'n cyfleu yr un wybodaeth yn y Gymraeg a'r Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
60	Rhaid ichi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion yn gywir o ran ystyr a mynegiant.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael i gynorthwyo.
61	Rhaid i unrhyw wasanaeth derbynfa yr ydych yn ei roi ar gael yn Saesneg hefyd fod ar gael yn Gymraeg, a rhaid i unrhyw berson sydd am gael gwasanaeth derbynfa Cymraeg beidio â chael ei drin yn llai ffafriol na pherson sydd am gael gwasanaeth derbynfa Saesneg. **Rhaid cydymffurfio â safon 61 mewn perthynas â'r canlynol erbyn 30 Mawrth 2017:** **○ swyddfeydd a leolwyd yn sir Gaerfyrddin**	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon a sut y disgwylir iddynt gydymffurfio â nhw. Rhoddir cyfle i staff

	o swyddfeydd a leolwyd yn sir Ceredigion. **Rhaid cydymffurfio â safon 61 mewn perthynas â'r canlynol erbyn 30 Mawrth 2018:** **o swyddfeydd a leolwyd yn sir Benfro** **O swyddfeydd a leolwyd yn sir Powys**	derbynfa a Swyddogion Ymholiadau Cyhoeddus fynychu gwersi Cymraeg er mwyn dysgu'r iaith.
64	Rhaid ichi arddangos arwydd yn eich derbynfa sy'n datgan (yn Gymraeg) fod croeso i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg yn y dderbynfa. **Rhaid cydymffurfio â safon 64 mewn perthynas â'r canlynol erbyn 30 Mawrth 2017:** **o swyddfeydd a leolwyd yn sir Gaerfyrddin** **o swyddfeydd a leolwyd yn sir Ceredigion.** **Rhaid cydymffurfio â safon 61 mewn perthynas â'r canlynol erbyn 30 Mawrth 2018:** **o swyddfeydd a leolwyd yn sir Benfro** **O swyddfeydd a leolwyd yn sir Powys**	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae templed safonol wedi'i greu i'w
65	Rhaid ichi sicrhau bod staff yn y dderbynfa sy'n gallu darparu gwasanaeth derbynfa Cymraeg yn gwisgo bathodyn sy'n cyfleu hynny.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
66	Rhaid i unrhyw hysbysiad yr ydych yn ei gyhoeddi neu ei arddangos gael ei gyhoeddi neu ei arddangos yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin unrhyw fersiwn Gymraeg o'r hysbysiad yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohono.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
67	Pan fyddwch yn cyhoeddi neu'n arddangos hysbysiad sy'n cynnwys y testun Cymraeg yn ogystal â'r testun Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
73	Rhaid i unrhyw wahoddiadau i dendro am gontract yr ydych yn eu cyhoeddi gael eu cyhoeddi yn Gymraeg, a rhaid ichi beidio â thrin fersiwn Gymraeg o unrhyw wahoddiad yn llai ffafriol na fersiwn Saesneg ohono. **Rhaid cydymffurfio â safon 73 yn yr amgylchiadau isod:** **(a) Os yw pwnc y gwahoddiad i dendro am**	Mae llyfryn canllaw cynhwysfawr wedi'i greu er mwyn cynghori swyddogion a staff am yr angen i gydymffurfio â'r Safon hon. Mae'r adran gaffael wedi cael gwybod am y gofynion, a bydd hysbysiadau tendr yn cael eu cyfieithu.

	gontract yn awgrymu y dylid ei gyhoeddi yn Gymraeg, neu **(b) Os yw'r gynulleidfa a ragwelir, a'u disgwyliadau, yn awgrymu y dylid cyhoeddi'r gwahoddiad yn Gymraeg**	
74	Pan fyddwch yn cyhoeddi gwahoddiadau i dendro am gontract, rhaid ichi ddatgan yn y gwahoddiad y caniateir i dendrau gael eu cyflwyno yn Gymraeg, ac na fydd tendr a gyflwynir yn Gymraeg yn cael ei drin yn llai ffafriol na thendr a gyflwynir yn Saesneg.	Mae llyfryn canllaw cynhwysfawr wedi'i greu er mwyn cynghori swyddogion a staff am yr angen i gydymffurfio â'r Safon hon. Mae'r adran gaffael wedi cael gwybod am y gofynion.
74a	Rhaid ichi beidio â thrin tendr am gontract a gyflwynir yn Gymraeg yn llai ffafriol na thendr a gyflwynir yn Saesneg (gan gynnwys, ymysg pethau eraill, mewn perthynas â'r dyddiad cau ar gyfer cael tendrau, ac mewn perthynas ag amseriad rhoi gwybod i dendrwyr am benderfyniadau).	Mae llyfryn canllaw cynhwysfawr wedi'i greu er mwyn cynghori swyddogion a staff am yr angen i gydymffurfio â'r Safon hon. Mae'r adran gaffael wedi cael gwybod am y gofynion.
76	Os byddwch yn cael tendr yn Gymraeg, a bod angen cyfweld â thendrwr fel rhan o'ch asesiad o'r tendr rhaid ichi— (a) cynnig darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg fel bod modd i'r tendrwr ddefnyddio'r Gymraeg yn y cyfweliad, a (b) os yw'r tendrwr yn dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfweliad, darparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd at y diben hwnnw (oni bai eich bod yn cynnal y cyfweliad yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).	Mae llyfryn canllaw cynhwysfawr wedi'i greu er mwyn cynghori swyddogion a staff am yr angen i gydymffurfio â'r Safon hon. Mae'r adran gaffael wedi cael gwybod am y gofynion. Mae gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gael i gynorthwyo â chyfweliadau o'r fath os oes angen.
77	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i dendrwr beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â thendr, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os cyflwynwyd y tendr yn Gymraeg.	Mae llyfryn canllaw cynhwysfawr wedi'i greu er mwyn cynghori swyddogion a staff am yr angen i gydymffurfio â'r Safon hon. Mae'r adran gaffael wedi cael gwybod am y gofynion.
78	Rhaid ichi hybu unrhyw wasanaeth Cymraeg a ddarperir gennych, a hysbysebu'r gwasanaeth hwnnw yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
79	Os byddwch yn darparu gwasanaeth yn Gymraeg sy'n cyfateb i wasanaeth yr ydych yn ei ddarparu yn Saesneg, rhaid i unrhyw gyhoeddusrwydd neu ddogfen yr ydych yn ei llunio, neu wefan yr ydych yn ei chyhoeddi, sy'n cyfeirio at y gwasanaeth Saesneg nodi bod gwasanaeth cyfatebol ar gael yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.

80	Pan fyddwch yn llunio, yn diwygio neu'n cyflwyno eich hunaniaeth gorfforaethol, rhaid ichi beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae ein tîm Cyfathrebu Corfforaethol wedi cael gwybod am y gofyniad, ac yn cynnwys y gofyniad wrth ail-frandio'r Heddlu.
81	Os byddwch yn cynnig cwrs addysg sy'n agored i'r cyhoedd, rhaid ichi ei gynnig yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
84	Pan fyddwch yn cyhoeddi neges dros system annerch gyhoeddus, rhaid ichi wneud y cyhoeddiad hwnnw yn Gymraeg, ac os yw'r cyhoeddiad yn cael ei wneud yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r cyhoeddiad gael ei wneud yn Gymraeg yn gyntaf.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
152	Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Bydd dogfen sy'n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a'i hadolygu'n flynyddol. Bydd copi o'r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.
153	Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy'n delio â'r materion a ganlyn— (i) sut yr ydych yn bwriadu delio â chwynion ynglŷn â'ch cydymffurfedd â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a (ii) sut y byddwch yn darparu hyfforddiant i'ch staff ynglŷn â delio â'r cwynion hynny, (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r weithdrefn honno ar eich gwefan, ac (c) sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Bydd dogfen sy'n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a'i hadolygu'n flynyddol. Bydd copi o'r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.

154	Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer— (i) goruchwylio'r modd yr ydych yn cydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, (ii) hybu'r gwasanaethau a gynigir gennych yn unol â'r safonau hynny, a (iii) hwyluso defnyddio'r gwasanaethau hynny, (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r trefniadau hynny ar eich gwefan, ac (c) sicrhau bod copi o'r ddogfen honno ar gael ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Bydd dogfen sy'n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a'i hadolygu'n flynyddol. Bydd copi o'r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.
155	(1) Rhaid ichi lunio adroddiad ("adroddiad blynyddol"), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy'n delio â'r modd y bu ichi gydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno. (2) Rhaid i'r adroddiad blynyddol gynnwys nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn honno a oedd yn ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy. (3) Rhaid ichi gyhoeddi'r adroddiad blynyddol heb fod yn hwyrach na 6 mis yn dilyn diwedd y flwyddyn ariannol y mae'r adroddiad yn ymwneud â hi. (4) Rhaid ichi roi cyhoeddusrwydd i'r ffaith eich bod wedi cyhoeddi adroddiad blynyddol. (5) Rhaid ichi sicrhau bod copi cyfredol o'ch adroddiad blynyddol ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Bydd adroddiad blynyddol yn cael ei baratoi a'i gyhoeddi'n flynyddol gan yr Adran Cydraddoldeb, Amrywiaeth a'r Iaith Gymraeg.
156	Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy'n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Bydd dogfen sy'n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a'i hadolygu'n flynyddol. Bydd copi o'r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.
157	Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau cyflenwi gwasanaethau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Bydd gwybodaeth yn cael ei chynhyrchu yn ôl y gofyn.

Safonau Creu Polisïau

Cyf	Safon	Sut fyddwn ni'n cydymffurfio?
85	Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried pa effeithiau, os o gwbl (pa un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol) y byddai'r penderfyniad polisi yn eu cael ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Diwygiwyd Asesiad Effaith Cydraddoldeb yr Heddlu er mwyn darparu ar gyfer y Safon hon. Yn ogystal, cynhyrchwyd canllawiau cynhwysfawr er mwyn cefnogi staff i gydymffurfio.
86	Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi sydd eisoes yn bodoli) fel y byddai'r penderfyniad polisi'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Diwygiwyd Asesiad Effaith Cydraddoldeb yr Heddlu er mwyn darparu ar gyfer y Safon hon. Yn ogystal, cynhyrchwyd canllawiau cynhwysfawr er mwyn cefnogi staff i gydymffurfio.
87	Pan fyddwch yn llunio polisi newydd, neu'n adolygu neu'n addasu polisi sydd eisoes yn bodoli, rhaid ichi ystyried sut y gellid llunio'r polisi (neu sut y gellid newid polisi sydd eisoes yn bodoli) fel na fyddai'r penderfyniad polisi'n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai'n cael effeithiau llai andwyol, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Diwygiwyd Asesiad Effaith Cydraddoldeb yr Heddlu er mwyn darparu ar gyfer y Safon hon. Yn ogystal, cynhyrchwyd canllawiau cynhwysfawr er mwyn cefnogi staff i gydymffurfio.
88	Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i'r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch yr effeithiau (pa un ai yw'r rheini'n bositif neu'n andwyol) y byddai'r penderfyniad polisi o dan ystyriaeth yn eu cael ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
89	Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy'n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i'r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch sut y gellid llunio neu addasu'r polisi o dan ystyriaeth fel y byddai'n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio'r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.

90	Pan fyddwch yn cyhoeddi dogfen ymgynghori sy’n ymwneud â phenderfyniad polisi, rhaid i’r ddogfen honno ystyried a cheisio barn ynghylch sut y gellid llunio neu addasu’r polisi o dan ystyriaeth fel na fyddai’n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai’n cael effeithiau llai andwyol, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon.
92	Pan fyddwch yn comisiynu neu’n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i’ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried pa effeithiau, os o gwbl (a pha un ai ydynt yn rhai positif neu’n rhai andwyol), y byddai’r penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth yn eu cael ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon.
93	Pan fyddwch yn comisiynu neu’n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i’ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel y byddai’n cael effeithiau positif, neu effeithiau mwy positif, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon.
94	Pan fyddwch yn comisiynu neu’n gwneud gwaith ymchwil y bwriedir i’ch cynorthwyo i wneud penderfyniad polisi, rhaid ichi sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellid gwneud y penderfyniad polisi sydd o dan ystyriaeth fel na fyddai’n cael effeithiau andwyol, neu fel y byddai’n cael effeithiau llai andwyol, ar— (a) cyfleoedd i bersonau ddefnyddio’r Gymraeg, a (b) peidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na’r Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi’i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw’n ymwybodol o’r Safon.
158	Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy’n cofnodi’r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a’r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â’r safonau hynny, ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o’ch swyddfeydd sy’n agored i’r cyhoedd.	Bydd dogfen sy’n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a’i hadolygu’n flynyddol. Bydd copi o’r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.

159	Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy’n delio â’r materion a ganlyn— (i) sut yr ydych yn bwriadu delio â chwynion ynglŷn â’ch cydymffurfedd â’r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a (ii) sut y byddwch yn darparu hyfforddiant i’ch staff ynglŷn â delio â’r cwynion hynny, (b) cyhoeddi dogfen sy’n cofnodi’r weithdrefn honno ar eich gwefan, ac (c) sicrhau bod copi o’r ddogfen honno ar gael ym mhob un o’ch swyddfeydd sy’n agored i’r cyhoedd.	Bydd dogfen sy’n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a’i hadolygu’n flynyddol. Bydd copi o’r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.
160	Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer goruchwylio’r modd yr ydych yn cydymffurfio â’r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, (b) cyhoeddi dogfen sy’n cofnodi’r trefniadau hynny ar eich gwefan, ac (c) sicrhau bod copi o’r ddogfen honno ar gael ym mhob un o’ch swyddfeydd sy’n agored i’r cyhoedd.	Bydd dogfen sy’n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a’i hadolygu’n flynyddol. Bydd copi o’r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.
161	(1) Rhaid ichi lunio adroddiad, (“adroddiad blynyddol”), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy’n delio â’r modd y bu ichi gydymffurfio â’r safonau llunio polisi yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno. (2) Rhaid i’r adroddiad blynyddol gynnwys nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn a oedd yn ymwneud â’ch cydymffurfedd â’r safonau llunio polisi yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy. (3) Rhaid ichi gyhoeddi’r adroddiad blynyddol heb fod yn hwyrach na 6 mis yn dilyn diwedd y flwyddyn ariannol y mae’r adroddiad yn ymwneud â hi. (4) Rhaid ichi roi cyhoeddusrwydd i’r ffaith eich bod wedi cyhoeddi adroddiad blynyddol. (5) Rhaid ichi sicrhau bod copi cyfredol o’ch adroddiad blynyddol ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o’ch swyddfeydd sy’n agored i'r cyhoedd.	Bydd adroddiad blynyddol yn cael ei baratoi a’i gyhoeddi’n flynyddol gan yr Adran Cydraddoldeb, Amrywiaeth a’r Iaith Gymraeg.
162	Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy’n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â’r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Bydd dogfen sy’n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a’i hadolygu’n flynyddol. Bydd copi o’r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.

163	Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy’n ymwneud â’ch cydymffurfedd â’r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Bydd gwybodaeth yn cael ei chynhyrchu yn ôl y gofyn.

Safonau Gweithredol

Cyf	Safon	Sut fyddwn ni'n cydymffurfio?
95	Rhaid ichi ddatblygu polisi ar ddefnyddio'r Gymraeg yn fewnol, gyda'r bwriad o hybu a hwyluso defnyddio'r Gymraeg, a rhaid ichi gyhoeddi'r polisi hwnnw ar eich mewnrwyd. **Rhaid cydymffurfio â safon 95 ym mhob amgylchiad, ac eithrio:** **- cyhoeddi'r polisi ar eich mewnrwyd.**	Mae polisi wedi'i ddrafftio a'i gyhoeddi ar dudalen fewnrwyd yr Heddlu.
96	Pan fyddwch yn cynnig swydd newydd i unigolyn, rhaid ichi ofyn i'r unigolyn hwnnw a yw'n dymuno i'r contract cyflogaeth neu gontract am wasanaethau gael ei ddarparu yn Gymraeg; ac os yw'r unigolyn yn dymuno hynny rhaid ichi ddarparu'r contract yn Gymraeg.	Mae diwygiadau i arferion yn cael eu gwneud er mwyn sicrhau y gofynnir y cwestiwn hwn o'r cychwyn cyntaf er mwyn sicrhau bod cytundebau'n cael eu darparu yn y dewis iaith.
109	Rhaid ichi ganiatáu i bob aelod o'ch staff— (a) gwneud cwynion ichi yn Gymraeg, a (b) ymateb i unrhyw gŵyn a wnaed amdano ef yn Gymraeg.	Mae arferion yn cael eu diwygio er mwyn sicrhau bod y dewis hwn ar gael i bob swyddog ac aelod staff.
109(a)	Rhaid ichi ddatgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy'n nodi eich gweithdrefnau ar gyfer gwneud cwynion y caiff pob aelod o staff— (a) gwneud cwyn ichi yn Gymraeg, a (b) ymateb i gŵyn a wnaed amdano ef yn Gymraeg; a rhaid ichi hefyd roi gwybod i bob aelod o staff am yr hawl honno.	Mae arferion yn cael eu diwygio er mwyn sicrhau bod y dewis hwn ar gael i bob swyddog ac aelod staff.
111	Os byddwch yn cael cwyn gan aelod o staff neu'n cael cwyn ynghylch aelod o staff, a bod angen cyfarfod â'r aelod hwnnw o staff, rhaid ichi— (a) gofyn i'r aelod o staff a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod; (b) esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu o'r Gymraeg i'r Saesneg at y diben hwnnw os yw'n ofynnol; ac os yw'r aelod o staff yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i'r Saesneg yn y cyfarfod (oni bai eich bod yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).	Mae arferion yn cael eu diwygio er mwyn sicrhau bod y dewis hwn ar gael i bob swyddog ac aelod staff. Mae gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gael pan fod angen er mwyn cynorthwyo â chyfarfod o'r fath.
112	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chŵyn a wneir gan yr aelod hwnnw, neu mewn perthynas â chŵyn a wneir amdano ef, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os yw'r aelod hwnnw o staff— (a) wedi gwneud y gŵyn yn Gymraeg, (b) wedi ymateb yn Gymraeg i gŵyn amdano ef, (c) wedi gofyn bod cyfarfod ynglŷn â'r gŵyn yn cael ei gynnal yn Gymraeg, neu (ch) wedi gofyn am gael defnyddio'r Gymraeg mewn	Mae arferion yn cael eu diwygio er mwyn sicrhau bod y dewis hwn ar gael i bob swyddog ac aelod staff. Mae gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gael pan fod angen er mwyn cynorthwyo â chyfarfod o'r fath.

	cyfarfod ynglŷn â'r gŵyn.	
113	Rhaid ichi ganiatáu i bob aelod o staff ymateb yn Gymraeg i honiadau a wneir yn ei erbyn mewn unrhyw broses ddisgyblu fewnol.	Mae arferion yn cael eu diwygio er mwyn sicrhau bod y dewis hwn ar gael i bob swyddog ac aelod staff.
113A	Rhaid ichi— (a) datgan mewn unrhyw ddogfen sydd gennych sy'n nodi eich trefniadau ar gyfer disgyblu staff y caiff unrhyw aelod o staff ymateb yn Gymraeg i unrhyw honiadau a wneir yn ei erbyn, a (b) os byddwch yn dechrau gweithdrefn ddisgyblu mewn perthynas ag aelod o staff, rhoi gwybod i'r aelod hwnnw o staff am yr hawl honno.	Mae arferion yn cael eu diwygio er mwyn sicrhau bod y dewis hwn ar gael i bob swyddog ac aelod staff.
115	Os byddwch yn trefnu cyfarfod ag aelod o staff ynghylch achos disgyblu mewn perthynas â'i ymddygiad, rhaid ichi— (a) gofyn i'r aelod o staff a yw'n dymuno defnyddio'r Gymraeg yn y cyfarfod, a (b) esbonio y byddwch yn darparu gwasanaeth cyfieithu at y diben hwnnw os yw'n ofynnol; ac, os yw'r aelod o staff yn dymuno defnyddio'r Gymraeg, rhaid ichi ddarparu gwasanaeth cyfieithu ar y pryd o'r Gymraeg i Saesneg yn y cyfarfod (oni bai eich bod yn cynnal y cyfarfod yn Gymraeg heb wasanaeth cyfieithu).	Mae arferion yn cael eu diwygio er mwyn sicrhau bod y dewis hwn ar gael i bob swyddog ac aelod staff. Mae gwasanaeth cyfieithu ar y pryd ar gael pan fod angen er mwyn cynorthwyo â chyfarfod o'r fath.
116	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i aelod o staff beth yw'ch penderfyniad yn dilyn proses ddisgyblu, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os yw'r aelod hwnnw o staff— (a) wedi ymateb i honiadau yn ei erbyn yn Gymraeg, (b) wedi gofyn bod cyfarfod ynglŷn â'r broses ddisgyblu yn cael ei gynnal yn Gymraeg, neu (c) wedi gofyn am gael defnyddio'r Gymraeg mewn cyfarfod ynglŷn â'r broses ddisgyblu.	Mae arferion yn cael eu diwygio er mwyn sicrhau bod y dewis hwn ar gael i bob swyddog ac aelod staff.
117	Rhaid ichi ddarparu meddalwedd gyfrifiadurol ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg y Gymraeg i'ch staff, a darparu rhyngwynebau Cymraeg ar gyfer meddalwedd (pan fo rhyngwyneb ar gael).	Prynwyd trwydded Cysill ar gyfer yr Heddlu gyfan, ac mae'r rhaglen ar gael ar gyfer pob swyddog ac aelod staff. Mae fersiwn Gymraeg o Microsoft Office hefyd ar gael ar gyfer swyddogion a staff.
121	Os oes gennych dudalen Gymraeg ar eich mewnrwyd sy'n cyfateb i dudalen Saesneg, rhaid ichi nodi'n glir ar y dudalen Saesneg bod y dudalen hefyd ar gael yn Gymraeg, a rhaid darparu dolen uniongyrchol i'r dudalen Gymraeg ar y dudalen Saesneg gyfatebol.	Defnyddir baner iaith Gymraeg pan mae'r Safon hon yn berthnasol er mwyn sicrhau bod swyddogion a staff yn gwybod bod fersiwn Gymraeg ar gael.

122	Rhaid ichi neilltuo a chynnal tudalen (neu dudalennau) ar eich mewnrwyd sy'n darparu gwasanaethau a deunydd cymorth i hybu'r Gymraeg ac i gynorthwyo eich staff i ddefnyddio'r Gymraeg.	Mae tudalen wedi'i chreu, a bydd yn cael ei chynnal gan yr Adran Cydraddoldeb, Amrywiaeth a'r Iaith Gymraeg.
124	Rhaid ichi asesu sgiliau Cymraeg eich cyflogeion.	Anogir pob swyddog ac aelod staff i nodi eu gallu o ran y Gymraeg ar ein system AD fewnol. Darperir canllawiau ar gyfer sut y mae sgiliau Cymraeg yn cael eu hasesu.
127	Rhaid ichi ddarparu cyfleoedd yn ystod oriau gwaith— (a) i'ch cyflogeion gael gwersi Cymraeg sylfaenol, a (b) i gyflogeion sy'n rheoli pobl eraill gael hyfforddiant ar ddefnyddio'r Gymraeg yn eu rôl fel rheolwyr. **Rhaid cydymffurfio â safon 127 mewn perthynas â'r canlynol erbyn 30 Mawrth 2017:** **(a) i'ch cyflogeion gael gwersi Cymraeg sylfaenol** **Rhaid cydymffurfio â safon 127 mewn perthynas â'r canlynol erbyn 30 Medi 2017:** **(b) i gyflogeion sy'n rheoli pobl eraill gael hyfforddiant ar ddefnyddio'r Gymraeg yn eu rôl fel rheolwyr.**	Lluniwyd Strategaeth Sgiliau Cymraeg ar gyfer cyflwyno gwersi Cymraeg ledled yr Heddlu. Mae swyddogion a staff wedi derbyn y wybodaeth hon.
128	Rhaid ichi ddarparu cyfleoedd i'ch cyflogeion sydd wedi cwblhau hyfforddiant Cymraeg sylfaenol gael hyfforddiant pellach, yn rhad ac am ddim, er mwyn datblygu eu sgiliau yn yr iaith.	Lluniwyd Strategaeth Sgiliau Cymraeg ar gyfer cyflwyno gwersi Cymraeg ledled yr Heddlu. Mae swyddogion a staff wedi derbyn y wybodaeth hon.
129	Rhaid ichi ddarparu cyrsiau hyfforddi er mwyn i'ch cyflogeion ddatblygu— (a) ymwybyddiaeth o'r Gymraeg (gan gynnwys ymwybyddiaeth am hanes yr iaith a'i lle yn niwylliant Cymru); (b) dealltwriaeth o'r ddyletswydd i weithredu yn unol â safonau'r Gymraeg; (c) dealltwriaeth am y modd y gellir defnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.	Lluniwyd cwrs er mwyn bodloni'r safon hon. Mae'n cael ei gyflwyno i bob swyddog ac aelod staff newydd yn ystod hyfforddiant, ac mae'n cael ei gynnig i swyddogion a staff ar sail wirfoddol.
130	Pan fyddwch yn darparu gwybodaeth i gyflogeion newydd (er enghraifft, fel rhan o broses ymsefydlu), rhaid ichi ddarparu gwybodaeth er mwyn codi eu hymwybyddiaeth o'r Gymraeg.	Lluniwyd cwrs er mwyn bodloni'r safon hon. Mae'n cael ei gyflwyno i bob swyddog ac aelod staff newydd yn ystod hyfforddiant.

131	Rhaid ichi ddarparu geiriad neu logo ar gyfer llofnodion e-bost eich staff sy'n eu galluogi i ddynodi a ydynt yn siarad Cymraeg yn rhugl neu'n dysgu'r iaith.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Cynhwysir templedi o fewn y canllawiau.
132	Rhaid ichi ddarparu geiriad ar gyfer eich cyflogeion fydd yn eu galluogi i gynnwys fersiwn Gymraeg o'u manylion cyswllt mewn negeseuon e-byst, ac i ddarparu fersiwn Gymraeg o unrhyw neges sy'n hysbysu pobl eraill nad ydynt ar gael i ateb negeseuon ebost.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Cynhwysir templedi o fewn y canllawiau.
133	Rhaid ichi roi ar gael i aelodau'r staff sy'n gallu siarad Cymraeg fathodyn iddynt ei wisgo sy'n cyfleu hynny.	Mae bathodynnau ar gael i swyddogion a staff drwy'r ystorfa lifrai a'r adran Cydraddoldeb, Amrywiaeth a'r Iaith Gymraeg.
133(a)	Rhaid ichi hybu ymhlith aelodau'r staff wisgo bathodyn sy'n cyfleu bod aelod o staff yn gallu siarad Cymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
134	Pan fyddwch yn asesu'r anghenion ar gyfer swydd newydd neu swydd wag, rhaid ichi asesu'r angen am sgiliau yn y Gymraeg, a'i chategoreiddio fel swydd pan fo un neu ragor o'r canlynol yn gymwys— (a) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol; (b) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg pan benodir rhywun i'r swydd; (c) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol; neu (ch) nad yw sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol.	Ceisir y wybodaeth hon fel rhan o'r Ffurflen Gais Swydd Wag.
134(a)	Os byddwch wedi categoreiddio swydd fel un sy'n gofyn bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol, yn ddymunol neu fod angen eu dysgu, rhaid ichi— (a) pennu hynny wrth hysbysebu'r swydd, a (b) hysbysebu'r swydd yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.

138	Pan fyddwch yn rhoi gwybod i unigolyn beth yw'ch penderfyniad mewn perthynas â chais am swydd, rhaid ichi wneud hynny yn Gymraeg os gwnaed y cais yn Gymraeg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
139	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys arwyddion dros dro), rhaid i unrhyw destun sy'n cael ei arddangos ar yr arwydd gael ei arddangos yn Gymraeg (pa un ai ar yr un arwydd sy'n arddangos y testun Saesneg cyfatebol neu ar arwydd ar wahân), ac os yw'r un testun yn cael ei arddangos yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid ichi beidio â thrin y testun Cymraeg yn llai ffafriol na'r testun Saesneg.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
140	Pan fyddwch yn gosod arwydd newydd neu'n adnewyddu arwydd yn eich gweithle (gan gynnwys arwyddion dros dro), a bod yr arwydd hwnnw'n cyfleu yr un wybodaeth yn Gymraeg ac yn Saesneg, rhaid i'r testun Cymraeg gael ei roi mewn safle fel mai hwnnw sy'n debygol o gael ei ddarllen yn gyntaf.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon.
141	Rhaid ichi sicrhau bod y testun Cymraeg ar arwyddion a arddangosir yn eich gweithle yn gywir o ran ystyr a mynegiant.	Mae canllaw cyflym wedi'i gynhyrchu ar gyfer swyddogion a staff ar ffurf siart troi pen desg, yn ogystal â llyfryn canllaw cynhwysfawr er mwyn sicrhau eu bod nhw'n ymwybodol o'r Safon. Mae gwasanaethau cyfieithu ar gael er mwyn cynorthwyo â chydymffurfio â'r safon hon.
164	Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Bydd dogfen sy'n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a'i hadolygu'n flynyddol. Bydd copi o'r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.
165	Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych weithdrefn gwyno sy'n delio â'r materion a ganlyn— (i) sut yr ydych yn bwriadu delio â chwynion ynglŷn â'ch cydymffurfedd â'r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a (ii) sut y byddwch yn darparu hyfforddiant i'ch staff ynglŷn â delio â'r cwynion hynny, a (b) cyhoeddi dogfen sy'n cofnodi'r weithdrefn honno ar eich mewnrwyd.	Mae prosesau eisoes mewn grym ar gyfer ymdrin â chwynion, a bydd yn cael ei defnyddio.

	Rhaid cydymffurfio â safon 165 ym mhob amgylchiad, ac eithrio: **- cyhoeddi’r ddogfen ar eich mewnrwyd.**	
166	Rhaid ichi— (a) sicrhau bod gennych drefniadau ar gyfer— (i) goruchwylio’r modd yr ydych yn cydymffurfio â’r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, (ii) hybu’r gwasanaethau a gynigir gennych yn unol â’r safonau hynny, a (iii) hwyluso defnyddio’r gwasanaethau hynny, a (b) cyhoeddi dogfen sy’n cofnodi’r trefniadau hynny ar eich mewnrwyd. **Rhaid cydymffurfio â safon 166 ym mhob amgylchiad, ac eithrio:** **- cyhoeddi’r ddogfen ar eich mewnrwyd.**	Mae prosesau eisoes mewn grym ar gyfer ymdrin â chwynion, a bydd yn cael ei defnyddio.
167	(1) Rhaid ichi lunio adroddiad (“adroddiad blynyddol”), yn Gymraeg, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, sy’n delio â’r modd y bu ichi gydymffurfio â’r safonau gweithredu yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy yn ystod y flwyddyn honno. (2) Rhaid i’r adroddiad blynyddol gynnwys yr wybodaeth a ganlyn (pan fo’n berthnasol, i’r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â’r safonau y cyfeirir atynt)— (a) nifer y cyflogeion sy’n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg ar ddiwedd y flwyddyn o dan sylw (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 147); (b) nifer yr aelodau o staff a fynychodd gyrsiau hyfforddi a gynigiwyd gennych yn y Gymraeg yn ystod y flwyddyn (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 148); (c) os cynigiwyd fersiwn Gymraeg o gwrs gennych yn ystod y flwyddyn, y ganran o gyfanswm nifer y staff a fynychodd y cwrs a fynychodd y fersiwn Gymraeg (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 148); (ch) nifer yr aelodau o staff sy’n gwisgo bathodyn ar ddiwedd y flwyddyn ariannol (ar sail cofnodion a gadwasoch yn unol â safon 149); (d) nifer y swyddi newydd a’r swyddi gwag a hysbysebwyd gennych yn ystod y flwyddyn a gategoreiddiwyd fel swyddi sy’n gofyn— (i) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol, (ii) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg pan benodir i’r swydd, (iii) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol, neu (iv) nad oedd sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol, (ar sail y cofnodion a gadwasoch yn unol â safon	Bydd adroddiad blynyddol yn cael ei baratoi a’i gyhoeddi’n flynyddol gan yr Adran Cydraddoldeb, Amrywiaeth a’r Iaith Gymraeg.

	151); (dd) nifer y cwynion a gawsoch yn ystod y flwyddyn a oedd yn ymwneud â’ch cydymffurfedd â’r safonau gweithredu yr oeddech o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy. (3) Rhaid ichi gyhoeddi’r adroddiad blynyddol heb fod yn hwyrach na 6 mis yn dilyn diwedd y flwyddyn ariannol y mae’r adroddiad yn ymwneud â hi. (4) Rhaid ichi roi cyhoeddusrwydd i’r ffaith eich bod wedi cyhoeddi adroddiad blynyddol. (5) Rhaid ichi sicrhau bod copi cyfredol o’ch adroddiad blynyddol ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o’ch swyddfeydd sy’n agored i’r cyhoedd.	
168	Rhaid ichi gyhoeddi dogfen ar eich gwefan sy’n esbonio sut yr ydych yn bwriadu cydymffurfio â’r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Bydd dogfen sy’n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a’i hadolygu’n flynyddol. Bydd copi o’r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.
169	Rhaid ichi ddarparu unrhyw wybodaeth y bydd Comisiynydd y Gymraeg yn gofyn amdani sy’n ymwneud â’ch cydymffurfedd â’r safonau gweithredu yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Bydd gwybodaeth yn cael ei chynhyrchu yn ôl y gofyn.

Safonau Cadw Cofnodion

Cyf	Safon	Sut fyddwn ni'n cydymffurfio?
143	Rhaid ichi gadw cofnod, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, o nifer y cwynion yr ydych yn eu cael sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau.	Mae proses eisoes mewn grym ar gyfer sicrhau bod data mewn perthynas â chwynion yn cael ei gasglu.
144	Rhaid ichi gadw copi o unrhyw gŵyn ysgrifenedig yr ydych yn ei chael sy'n ymwneud â'ch cydymffurfedd â'r safonau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Mae proses eisoes mewn grym ar gyfer sicrhau bod data mewn perthynas â chwynion yn cael ei gasglu.
145	Rhaid ichi gadw copi o unrhyw gŵyn ysgrifenedig yr ydych yn ei chael sy'n ymwneud â'r Gymraeg (pa un ai yw'r gŵyn yn ymwneud â'r safonau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy ai peidio).	Mae proses eisoes mewn grym ar gyfer sicrhau bod data mewn perthynas â chwynion yn cael ei gasglu.
146	Rhaid ichi gadw cofnod o'r camau yr ydych wedi eu cymryd i sicrhau y cydymffurfir â'r safonau llunio polisi yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy.	Bydd cofnod yn cael ei gadw yn unol â'r Safon hon.
147	Rhaid ichi gadw cofnod (yn dilyn asesiadau o sgiliau iaith Gymraeg eich cyflogeion a wnaed gennych yn unol â safon 124), o nifer y cyflogeion sy'n meddu ar sgiliau yn y Gymraeg ar ddiwedd pob blwyddyn ariannol a, phan fo hynny'n wybyddus ichi, rhaid ichi gadw cofnod o lefel sgiliau'r cyflogeion hynny.	Mae proses mewn grym ar gyfer casglu'r data hwn ac adrodd amdano.
150	Rhaid ichi gadw cofnod o bob asesiad a gynhaliwch (yn unol â safon 134) mewn cysylltiad â'r sgiliau Cymraeg y gallai fod eu hangen mewn perthynas â swydd newydd neu swydd wag.	Mae proses mewn grym ar gyfer casglu'r data hwn ac adrodd amdano.
151	Rhaid ichi gadw cofnod, mewn perthynas â phob blwyddyn ariannol, o nifer y swyddi newydd a'r swyddi gwag a gategoreiddiwyd (yn unol â safon 134) fel swyddi sy'n gofyn— (a) bod sgiliau yn y Gymraeg yn hanfodol; (b) bod angen dysgu sgiliau yn y Gymraeg unwaith y penodir rhywun i'r swydd; (c) bod sgiliau yn y Gymraeg yn ddymunol; neu (ch) nad oedd sgiliau yn y Gymraeg yn angenrheidiol.	Mae proses mewn grym ar gyfer casglu'r data hwn ac adrodd amdano.
170	Rhaid ichi sicrhau bod dogfen sy'n cofnodi'r safonau cadw cofnodion yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy, a'r graddau yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â'r safonau hynny, ar gael— (a) ar eich gwefan, a (b) ym mhob un o'ch swyddfeydd sy'n agored i'r cyhoedd.	Bydd dogfen sy'n cynnwys y wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi ar-lein a'i hadolygu'n flynyddol. Bydd copi o'r ddogfen hefyd yn cael ei hanfon i bob derbynfa o fewn yr Heddlu.

171	Rhaid ichi ddarparu unrhyw gofnodion a gadwasoch yn unol â’r safonau cadw cofnodion yr ydych o dan ddyletswydd i gydymffurfio â hwy i Gomisiynydd y Gymraeg, os bydd y Comisiynydd yn gofyn am y cofnodion hynny.	Bydd gwybodaeth yn cael ei chynhyrchu yn ôl y gofyn.